

FACTSHEET

COVID-19 verpleeghuisstudie

Onderzoek naar besmettingsgraad, transmissie en clustering
in verpleeghuizen

COLOFON

COVID-19 verpleeghuisstudie

Onderzoek naar besmettingsgraad, transmissie en clustering in verpleeghuizen

AUTEURS

Dr. Laura van Buul, onderzoeker (Amsterdam UMC, locatie VUmc)

Drs. Judith van den Besselaar, geriater i.o. en onderzoeker (Amsterdam UMC, locatie AMC)

Drs. Fleur Koene, arts-microbioloog en onderzoeker (GGD Amsterdam)

Prof. dr. Bianca Buurman, hoogleraar acute ouderenzorg (Amsterdam UMC, locatie AMC)

Prof. dr. Cees Hertogh, hoogleraar ouderengeneeskunde & ethiek van de zorg (Amsterdam UMC, locatie VUmc)

Mei 2020. Universitair Netwerk Ouderenzorg, Amsterdam UMC, locatie VUmc (UNO-VUmc).

De COVID-19 verpleeghuisstudie is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van VWS en het RIVM, in samenwerking met drie Nederlandse verpleeghuizen, de GGD Amsterdam, de GGD Rotterdam-Rijnmond, de GGD Hart voor Brabant en de GGD West-Brabant.

Contact: uno@vumc.nl

Inleiding

- Sinds de introductie van het **Coronavirus (SARS-CoV-2)** in Nederland in februari 2020 zijn vele **verpleeghuizen** getroffen door uitbraken van dit virus dat bij ouderen een ernstiger en fataler beloop kent.
- Het **huidige advies** is laagdrempelig testen verpleeghuisbewoners **met mogelijke klachten** van COVID-19.
- Er zijn aanwijzingen dat óók **(nog) asymptomatische bewoners** het virus kunnen **verspreiden**, wat belangrijke implicaties zou hebben voor verpleeghuisbewoners en zorgmedewerkers in verpleeghuizen.

Doel: onderzoeken of en hoe vaak a-/presymptomatische SARS-CoV-2 infecties vóórkomen bij verpleeghuisbewoners en zorgmedewerkers, en hoe transmissie van SARS-CoV-2 plaatsvindt in verpleeghuizen.

Het onderzoek

Verpleeghuizen A, B en C

Met reeds bekende SARS-CoV-2 besmettingen op één of meer afdelingen

Afname SARS-CoV-2 test

- Week van 4 mei (T0): alle bewoners & zorgmedewerkers
- Week van 11 mei (T1): bewoners & zorgmedewerkers die op T0 negatief waren

Laboratorium

- Testen samples op SARS-CoV-2
- Positieve samples naar Viroscience Rotterdam voor sequencing

Afname vragenlijsten

- Symptomen & (bij zorgmedewerkers) werkhistorie
- Op T0 en T1 bij iedereen
- In de week van 18 mei (T2) / 25 mei (T3) follow-up als op T0 / T1 positief getest maar geen (typische) klachten

Kenmerken verpleeghuizen

Algemene kenmerken

- **Regio:** Noord-Holland, Zuid-Holland en Noord-Brabant
- **Bedden:** Tussen 120 en 140
- **Woonvorm:** kleinschalig, traditioneel en een combinatie daarvan

COVID-19 beleid

- **Verpleeghuis A:** bij één verdenking/positieve bewoner isolatie op de kamer met daarbij volledig PBM. Bij meerdere verdenkingen cohort isolatie van gehele, afgesloten unit.
- **Verpleeghuis B:** preventief gebruik van chirurgische mondmaskers door alle medewerkers op alle afdelingen. Bij verdenkingen/positief geteste bewoners volledig PBM en overplaatsing bewoner naar cohortafdeling. Twee weken quarantaine van afdeling waar bewoner vandaar kwam.
- **Verpleeghuis C:** een cohort met afdelingen zonder en een cohort met afdelingen met COVID-19 (verdenkingen). Binnen laatstgenoemde cohort: afdelingen in quarantaine waarbij bewoners met (een verdenking op) COVID-19 isolatie op de kamer (bij hen volledig PBM gebruik), of bij meerdere verdenkingen / besmettingen gehele afdeling in isolatie met volledig PBM gebruik.

Kenmerken bewoners & zorgmedewerkers

Kenmerken bewoners

	A	B	C
Gemiddelde leeftijd (range)	86 (68 - 103)	80 (47 - 102)	85 (55 - 103)
Vrouwelijk geslacht	74 %	65 %	81 %
Zorgtype:			
GRZ	0 %	24 %	0 %
ELV	0 %	1 %	0 %
Somatiek	33 %	35 %	20 %
Psychogeriatric	68%	22 %	80 %
Anders	0 %	18 %	0 %
Recente (<14 dagen) opname uit andere zorginstelling	0 %	14 %	2 %
Recent (<14 dagen) verhuisd binnen verpleeghuis	1 %	11 %	1 %
Comorbiditeit:			
Pulmonaal lijden	17 %	13 %	12 %
Cardiovasculair lijden	45 %	23 %	27 %
Cerebrovasculair lijden	24 %	23 %	22 %
Diabetes	25 %	34 %	16 %
Dementie / cognitieve beperkingen	75 %	30 %	80 %
Nierfalen	13 %	14 %	4 %
Ernstig overgewicht	10 %	15 %	4 %)

Kenmerken zorgmedewerkers

	A	B	C
Gemiddelde leeftijd (range)	47 (18 - 68)	48 (18 - 71)	43 (18 - 67)
Vrouwelijk geslacht	95 %	86 %	91 %
Functie:			
Verzorgende niveau 2	20 %	5 %	12 %
Verzorgende niveau 3	29 %	31 %	39 %
Verpleegkundige niveau 4	9 %	11 %	8 %
HBO verpleegkundige	1 %	7 %	5 %
Fysiotherapeut	1 %	3 %	2 %
Arts	2 %	4 %	2 %
Anders	40 %	37 %	33 %

Respons & uitkomsten

Respons

Bewoners: 86% (range: 80% - 90%) / Zorgmedewerkers: 91% (range: 87% - 94%)

Verpleeghuis A

- **T0:** Bewoner 1, 2 en 3 positief. Bewoner 1: asymptomatisch op T0, T1 en T2. Bewoner 2: al bekend met COVID-19, asymptomatisch op T0, atypisch op T1 en T2. Bewoner 3: al bekend met COVID-19, typische klachten. Eén medewerker positief: typische klachten en >14 dagen niet gewerkt.
- **T1:** Geen (nieuwe) positieven.

Verpleeghuis B

- **T0:** Eén bewoner positief. Asymptomatisch op T0, atypische klachten op T1, typische klachten op T2. Recent intern verhuisd.
- **T1:** Eén bewoner en één medewerker positief. Beide asymptomatisch. Medewerker met PBM gewerkt op 2 verschillende afdelingen.

Verpleeghuis C

- **T0:** 11 bewoners positief. 7 intramuraal wonend op 5 verschillende afdelingen: alle 7 al bekend met COVID-19, 2 met atypische klachten (op T1 respectievelijk atypisch / asymptomatisch), 5 met typische klachten. 4 dagbesteding cliënten: 1 asymptomatisch (T0 en T1), 1 met typische klachten, 2 met atypische klachten (op T1 respectievelijk atypisch / typisch). 7 medewerkers positief, allen met typische klachten. Drie van hen gewerkt op 8 verschillende afdelingen (1 zonder PBM, 1 met handschoenen, 1 met volledig PBM).
- **T1:** Geen (nieuwe) positieven.

Interpretatie & vervolg

- Er zijn op T0 **relatief weinig nieuwe positieve bewoners** gevonden (6/15). Er zijn 8 positieve **medewerkers** gevonden waarvan er 5 niet gewerkt had in de weken voorafgaand aan het onderzoek. Op T1 was er 1 nieuwe positieve bewoner en 1 nieuwe positieve medewerker.
- De initiële COVID-19 gevallen in de 3 verpleeghuizen hebben **(vooralsnog) niet geleid tot een (grotere) uitbraak: de situatie lijkt onder controle**. Mogelijke verklaringen: de recentelijk laagdrempeligere inzet van testen en PBM's, de manier waarop de verpleeghuizen zijn omgegaan met positieve bewoners (isolatie en quarantaine) en de rol van het gebouw daarin (b.v. mogelijkheid tot afsluiten afdelingen).
- Bovenstaande is **gunstig** voor de deelnemende verpleeghuizen. Het beperkte aantal positieven en de beperkte verspreiding bemoeilijken wel het beantwoorden van de **onderzoeksvragen**.

Vervolg

- **Sequencing data** wordt geanalyseerd om de (beperkte) verspreiding in de drie verpleeghuizen nader in kaart te brengen.
- Het onderzoek wordt momenteel **herhaald op een vierde locatie** waar sprake is van een recente, grootschalige uitbraak. Met de gegevens hiervan hopen wij alsnog de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

Dank voor uw interesse in deze factsheet

